

En glimt ur arkivet

Epidemisjukhuset i Karlskoga

Epidemisjukhuset i Karlskoga uppfördes ursprungligen av kommunen 1904. Först 1926 övertogs verksamheten av landstinget som stod för ombyggnation och drift. Vårdplatserna var då 27 stycken. De flesta av patienterna var barn med olika smittsamma sjukdomar, i synnerhet scharlakansfeber.

I april 1951 upphörde epidemivården och huset övertogs av Karlskoga lasarett som nyttjade utrymmet som konvalescentavdelning.

Karlskoga epidemisjukhus, 1982

Oreda på epidemisjukhuset

På 1940-talet kom det till allmänhetens kännedom att epidemisjukhuset i Karlskoga inte sköttes korrekt och att barnen, som utgjorde större delen av klientelet, levde under missförhållanden i sjukhusets lokaler. Kungliga medicinalstyrelsen blev inblandade och en inspektion genomfördes av bland annat förste provinsialläkare Thomas Sandqvist. Genom inspektionen framkom det att personalen inte hållit måttet. Dr Enfors besökte patienterna enbart några dagar i veckan och krävde dessutom ersättning efter besöket, trots att epidemilagen konstaterade avgiftsfri behandling. Sjukvårdsbiträde Flodin avskedades efter att ha ertappats med att spela kort med patienterna och låst in olydiga barn i en skrub. Den mest omfattande utredningen återges dock i ett protokoll från 1945 och fokuserar på sjukhusets då enda anställda sjuksköterska, Märta Ohlsson.

Tidigare kollegor till syster Märta kontaktades för att återberätta sina upplevelser. De vittnade om att hon lätt fick sig själv att framstå som kunnig, men att det sällan bekräftades i praktiken. Hon gick ofta omkring i sina privata kläder på avdelningen och besökte manliga patienter klädd i bara pyjamas eller nattrock. Flera räkningar fann man hade förfalskats, på andra förekom märkliga inköp som silkeslamé, meter med spetsar och dyrbara ullgarner. Lakan klipptes sönder och syddes om med spetsarna köpta på sjukhusets bekostnad, dessa gjordes det dukar av som syster Märta gav bort till vänner och bekanta. Vid flera tillfällen plockade hon även på sig av sjukhusets smör och socker, både för egen räkning och för att ge bort. Under utredningen förhöordes syster Märta om detta, och vid påpekande om att det var stöld svarade syster *"Ja visst är det det"*.

Syster Valborg och Syster A, som båda vikarierat på sjukhuset korta perioder, vittnade om stor oreda. Munspatlarna låg här och var i skåp, garderober och rockfickor. Öronsprutorna var inte kokta och rena trots infektionsrisken, och öronapparaten låg i bitar över hela sjukhuset. Barnen kunde dessutom lämnas ensamma i långa perioder och larm från avdelningen ignorerades.

"...syster Märta lät en liten flicka, som var mycket sjuk och hade 40° feber stå på golvet under det hon bäddade sängen och med de stora fönstren vidöppna. Flickan stod på golvet i bara skjortan. Kokerskan såg även detta. Ute var åtminstone 10° kallt."

- Syster A

Föga förvånande kvarhöll inte syster Märta sin tjänst på epidemisjukhuset.

